

La Festa del Pas

Minyons Escultes i Guies
de Catalunya

associació de joves

organitzada pel Departament de Cultura de Catalunya

FESTA DEL PAS

Pròleg	4
I. Introducció	5
1.1. Presentació	5
1.2. Què és la festa del Pas	6
1.3. El sentit antropològic de la festa del Pas	6
2. La celebració	8
2.1. Els preparatius	8
El comitè	8
El lloc	8
La durada	9
L'eix d'animació	9
El fulletó	9
El treball previ per unitats	10
L'equip d'Agrupament	11
L'ambientació del lloc	11
Els responsables	12
2.2. La realització	12
La distribució en l'espai	12
El pre-Pas	12
El Pas	12
L'ordre d'intervenció de les unitats	13
Les proves	14
El gest del Pas	15
La salutació	15
El regal	15
El fulard	16
El post-Pas	16
3. Recursos	16
3.1. Eixos d'animació	16
Sobre la natura i el medi ambient	17
Sobre el creixement personal	18

PRÒLEG

La Festa del Pas

Aquest dossier és fruit del coneixement aportat pels agrupaments de la Demarcació de Girona. Ha estat elaborat per en Pere Badalló, l'Aniol Noguera i la Jordina Turón de l'A.E. Montnegre, amb la col·laboració d'en Joel Burch, Yeison Gómez i Jordi Font de l'AEiG Pla de l'Estany, Sebastià Aupí, consiliari de la Demarcació i bona part dels agrupaments. S'han encarregat d'aplegar, estudiar i anotar la manera com es viu i treballa aquesta festa del Pas als agrupaments de la Demarcació de Girona.

La Demarcació de Girona és àmplia i diversa i així ho reflecteixen les diferents maneres de fer cau els dissabtes. Tot i així seguim compartint l'objectiu fonamental: fer escoltisme! La Festa del Pas marca l'inici de curs però també referma la voluntat i el compromís dels nens i nenes, nois i noies i caps de tirar endavant un projecte que vol contribuir a millorar el nostre país.

Finalment dir que aquest llibret no vol ser un manual per dur a terme el pas. Vol ser una eina útil per reflexionar entorn al significat del pas i ajudar-nos a millorar com a Agrupament. Només ens queda dir-vos: Felicitats pel resultat i bona Festa del Pas!

Carla Casals i Albert Ciurana
Comissaris

Demarcació de Girona
Novembre de 2012

I. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació

Quan l'any 1907 Baden Powell inicia el primer campament escolta a l'illa de Brownsea i, poc després, el 1908, publica el llibre "escoltisme per a nois", potser no es podia imaginar que amb poc temps les seves intuïcions arribarien a expandir-se internacionalment i transcendirien en la història. Ja han passat més de cent anys i aquell pensament inicial de BP és encara ben vigent. Creiem que, davant d'un món dominat per les noves tecnologies i el confort, podem afirmar com Baden Powell que *un bon pas cap a la felicitat és fer-se sa i fort mentre sou nois, perquè pugueu ser útils i, per tant, gaudir de la vida quan sigueu homes!*. Davant d'un món que canvia constantment, l'actitud escolta de *ser capaç de fer les coses per un mateix* esdevé una eina ben valuosa. Amb humilitat, Baden Powell tan sols pretengué *suggerir-nos alguns camins*, i és potser per això que l'escoltisme ha arribat a tants llocs, adaptant-se a realitats diferents.

L'Agrupament Escolta i Guia Montpalau, celebrant la Festa del Pas a Hortsvinyà, octubre de 2011.

En aquest llibret parlem de la **festa del Pas**, una cerimònia que potser Baden Powell no va pensar com a tal, però sí que ha anat desenvolupant-se en el si de l'escoltisme que va fent camí en el temps i amb les persones.

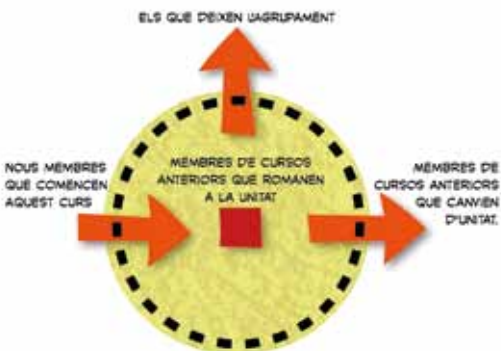
No pretenem fer una exposició exhaustiva i completa de totes les característiques de la festa del Pas, però sí que volem presentar diverses maneres de realitzar-la. El que trobareu és una descripció en tres blocs diferenciats. En primer lloc, un intent de **definició** de la festa del Pas i una aproximació des del punt de vista antropològic. En segon lloc, una exposició detallada dels **elements** propis de la festa. Finalment i en tercer lloc, un recull de **recursos** pràctics.

El text que us presentem és fruit de la recerca feta entre els agrupaments de la Demarcació de Girona. Les fonts bibliogràfiques que citem són les més essencials ja que aquest no és un estudi exhaustiu sinó una compilació d'algunes característiques de la festa del Pas. Agraïm a tots els equips de caps que heu col·laborat enviant descripcions i fotografies de la celebració del Pas, així com totes les persones que han ajudat en la redacció d'aquest llibret.

1.2. Què és la festa del Pas.

Al començament de cada curs, els agrupaments escoltes es troben a la festa del Pas. Es tracta d'una celebració solemne i formal que simbolitza l'entrada i la sortida dels membres en les unitats. És a dir, en la mesura que els nois i noies van creixent dins l'escoltisme, passen d'una unitat a una altra i, en aquesta celebració, es materialitza el canvi o pas. Així doncs, amb el nom de "el Pas", "la Passa" o "els Passos" es coneix la celebració d'inici del curs escolta².

En la festa del Pas hi intervenen tots els membres de l'Agrupament. En primer lloc els que ja en formaven part i que, o bé romanen a la mateixa unitat, o bé passen a la següent. En segon lloc, els que acaben d'arribar i que són acollits per primer cop a la unitat corresponent. També, aquells que per diversos motius deixen l'Agrupament i formalitzen el seu comiat en la festa del Pas. Es considera que els que deixen l'Agrupament ja estan preparats per a continuar desenvolupant l'escoltisme en la seva vida i en el servei als altres.

Esquema del funcionament global de la festa del pas.

Els protagonistes del Pas són els que deixen una unitat per raó d'edat i experiència o els que entren en una de nova. També el Pas és per als novells que comencen per primer cop l'aventura de l'escoltisme. Igualment, el Pas és pels que es queden a la unitat, però que acumulen un any més de vivència i tenen un paper important d'acollida dels nous membres.

El Pas és un bon moment per plantejar els aspectes més essencials del curs. És quan es poden configurar les unitats, les sisenes o patrulles, els càrrecs, etc. També és un bon moment per valorar tot allò après i per plantejar-se objectius i propòsits de cara al nou curs que s'inicia.

Finalment, la festa del Pas té la dimensió de celebració o cerimònia perquè, reunit tot l'Agrupament i seguint un guió prèviament preparat, amb símbols, cants, textos i gestos, es viu quasi com un sagrament el canvi d'unitat i l'obertura del curs.

1.3. El sentit antropològic de la festa del Pas.

En el llibre *Escoltisme per a Nois*, Baden Powell fa referència a un ritual que havia conegut durant les seves estades a l'Àfrica quan explica que un nen d'una tribu necessita passar per una prova de supervivència per a ser admès com un adult. Potser aquesta intuïció de BP és l'origen de l'actual festa del Pas. Però sembla que l'origen de la festa que actualment coneixem es troba en el guiatge femení, que va anar passant, progressivament, a tot l'escoltisme.

Un pas és el moviment que fan els animals per tal de poder caminar, alçant i avançant una extremitat fins a tornar-la a posar a terra. Les cames dels animals, quan fan un

pas, deixen una posició concreta i es desplacen cap a una altra. Així doncs, el pas permet fer una de les accions més quotidianes que és la de poder caminar.

Sovint usem expressions relacionades amb l'acció de fer passos. Quan diem que hem fet un *pas en ferm* és que hem pres una decisió. Quan s'ha fet un *pas endavant* és que s'ha aconseguit millorar algun aspecte després d'un esforç. En canvi, fer un *pas endarrere* significa desdir-se d'allò que s'havia decidit o bé que alguna cosa no ha anat prou bé. Sovint diem que quan prenem algú com a model li volem *seguir els passos*. Expressions com aquestes i d'altres que ens poden venir el cap ens fan veure que *el Pas* és una metàfora que sovinteja en el nostre llenguatge.

La imatge del pas la podem aplicar en l'experiència de viure, en l'experiència humana de créixer. La vida és com un camí en el qual les persones anem avançant, pas a pas, de petits a grans. Un camí en el qual anem creixent en saviesa, en humanitat, en esperit, etc.

De fet, quan parlem de la nostra història, personal o col·lectiva, parlem en el present de fets del passat. Com diu el mateix substantiu, el passat és allò que ara ja no és perquè ha fet passes, s'ha desplaçat en el temps, i ara queda enrere. El fet de fer passes et fa viure el present i mirar el futur tot guardant en el record el "passat".

Quan les primeres persones humanes van arribar a la lluna, el 20 de juliol de 1969, deixaren com a símbol la petjada de la primera passa. I es va fer famosa aquesta frase de Armstrong: *aquest és un petit pas per a un home, però un gran salt per a la humanitat*.

El primer pas de l'home fet a la lluna.

Aquesta imatge o símbol que ens aporta el pas sembla que és comú en l'antropologia de moltes cultures. Pensem en el nostre entorn, quan un nen fa la primera comunió, o el jove que celebra els 18 anys, o el que acaba la carrera, o un casament... són diversos passos en la vida que ens permeten canviar de grup d'edat o de condició de vida, etc. També podem pensar en aquelles cultures que conserven ritus de pas de manera més diferenciada, és a dir, que tenen moments ritualitzats que acompanyen els canvis de vida (quan un nen és considerat adult, les *quinceañeras*) o canvis de condició (quan dos adults es casen).

El pas és, doncs, una ritualització de l'experiència humana de créixer. En l'escoltisme implica recollir allò viscut, programar allò a realitzar i obrir-se encara més en el procés educatiu de l'Agrupament.

De fet, la vida no es dona tota d'un sol cop, sinó que es va creixent en la mesura que

² En l'escoltisme francès, la festa del pas és anomenada "la montée" o "les montées" és a dir, la pujada o pujades cap a una unitat superior. Notem una certa diferència ja que, mentre en català el "pas" té un sentit més horitzontal, el francès "pujar" mostra una verticalitat en les unitats. En castellà s'acostuma a denominar "pasos de unidad".

s'acullen els canvis, els passos, i ens deixem transformar conscientment.

En el pas, no hi ha grups que guanyin ni perdin, no és cap competició d'equips, és un fet comunitari que reconeix els canvis en les persones. És posar en evidència i recapitular allò que ha "passat", posar nom i verbalitzar l'experiència viscuda. D'alguna manera, en el pas, es mor per viure. És a dir, superar una etapa (amb totes les seves experiències, vivències, aventures, etc) és fer-la morir per tal que visqui un nou moment, obrir-se en una etapa nova on poder créixer més, i tornar a néixer, a viure. Morir per viure.

El Pas quedarà materialitzat en aquesta celebració gràcies a les paraules que es diran en veu alta, als petits símbols que es donaran i també a les proves per demostrar l'esforç que cal fer per anar avançant en les etapes de la vida. És en l'apartat següent on exposem més detalladament aquests aspectes.

Agrupament Escolta i Guia Sant Narcís, de Girona, llegint un text durant la seva festa del Pas

2. La celebració

El Pas és una celebració, és una festa, és una manera de compartir públicament una alegria. En aquest cas, l'alegria d'avançar en el camí escolta. Tota celebració necessita uns preparatius i una execució. En aquesta segona part del llibret presentem alguns apunts que us puguin ser útils per a la preparació i realització de la festa del Pas.

2.1. Els preparatius

Tot l'Agrupament és convidat a la festa del Pas. Hi ha agrupaments que celebren el Pas de manera privada – només els membres de les unitats – i n'hi ha que obren la festa també als pares i antics escoltes. En tot cas, cal escollir bé la data i fer-ne una bona difusió. Potser quan es fan les inscripcions és el moment ideal per convocar tothom.

El comitè o comissió

És habitual que un comitè sigui el responsable de l'organització. Pot ésser format per tres o quatre caps, amb el conciliari o l'animador de la fe, i potser també amb algun pare o mare, o bé per tota la unitat de Truc³. El comitè vetllarà per escollir el lloc, pensar l'esquema de la celebració, l'eix d'animació, el treball previ, el fulletó i tot allò que convingui tenir a punt amb antelació.

El lloc

La festa del Pas és bo de fer-la en un indret que tingui un cert interès i significat per l'Agrupament. És preferible que sigui proper i que s'hi pugui accedir a peu. Pot ser un turó, una ermita, un castell, un lloc on heu fet un camp de treball, etc. Cal tenir en

compte que som a començaments de curs i per això cal que el lloc no quedi massa lluny; aquest pot ser un símbol més del pas: comencem amb una petita sortida i deixem les grans per a final de curs. En tot cas, és bo que el lloc tingui una certa singularitat i que aportí significat a la festa.

Agrupament Escolta i Guia Les Gavarres, de la Bisbal d'Empordà, durant la seva festa del Pas.

La durada

Hi ha agrupaments que prefereixen fer la festa del Pas en un sol dia, un dissabte a la tarda o bé un diumenge al matí. En canvi, n'hi ha que els agrada més organitzar un campament i així allargar la sortida. La durada no és important però cal tenir en compte que, si s'escull fer una sortida una mica llarga, segurament caldrà aprofitar algun cau de dissabte a la tarda per preparar alguns aspectes. També és bo que durant la sortida del Pas es facilitin moments de convivència de les noves unitats.

L'eix d'animació

És important pensar una bona temàtica que ens ajudi a lligar tot el que passarà durant la sortida i la festa del Pas. El tema ens pot servir per donar sentit a la celebració però també a la resta d'activitats que es puguin fer. És bo que tingui a veure amb el lloc que s'ha triat.

És possible fer coincidir l'eix d'animació amb una temàtica que serveixi per a tot el curs. El lema s'acostuma a resumir en una sola frase i, a la festa del Pas, pot ser el moment per començar a tractar-lo. Després, durant l'any es pot continuar el treball sobre el lema a les sortides, la Diada del Pensament, diverses celebracions, etc.

El fulletó

El fulletó és el recull de diversos materials que seran utilitzats durant la celebració del Pas. S'acostuma a fer-ne una còpia per a cada participant ja que és molt útil per poder anar seguint les lectures i cants. Els estils i continguts són molt diversos, en destaquem els següents elements:

- Una portada, que contingui algun element atractiu i que tingui relació amb el que anem a fer (una fotografia, un dibuix, un lema).
- L'horari, acompanyat dels detalls que es vulguin fer saber (espais, què cal dur).
- Informació del lloc on es va per ajudar a comprendre el significat que té per a l'Agrupament (la història del lloc, la natura, si hi ha llegendes relacionades, anèctodes). S'acostuma a afegir un mapa.
- Lectures que ajudin a donar contingut a la festa del Pas.
- Cants.
- Graella organitzativa de cada unitat que contingui el nom de les sisenes, patrulla o equips amb els seus respectius càrrecs: sisener o cap de patrulla, seguit del segon de patrulla i la resta de la patrulla o sisena amb les seves responsabilitats (fotògraf, encarregat de material, farmaciola, tresoreria, responsable del llibre d'actes, arxiu, etc.)

³ L'Agrupament Joan Pons de Girona té el costum de confiar la preparació del Pas a la unitat de Truc.

- Si es té un lema del curs, també es pot incorporar alguna explicació o reflexió.
- Si després de la cerimònia del Pas s'ha previst celebrar una eucaristia, el fulletó també pot contenir les lectures, cants, pregària eucarística, etc.

El treball previ per unitats

Exemple de portada dels fulletons per la festa del Pas.

Abans de començar la celebració, les unitats es reuneixen (sigui durant el primer dia de cau o durant la mateixa sortida del Pas). Es tracta de les unitats antigues, és a dir, amb tots els seus membres sense fer cap canvi. Si hi ha algun noi i alguna noia que són nous a l'Agrupament podran afegir-se a la seva nova unitat. Cal ser curós amb els membres que entren nous a l'Agrupament i explicar-los els detalls i el perquè de totes les coses noves que trobaran a l'escoltisme.

Els membres de la unitat que es queden en aquest nou curs preparen un text de comiat pels seus companys que passen d'unitat i un text de benvinguda pels que s'incorporen a la unitat tan si vénen d'una altra unitat o si són nous a l'Agrupament.

Els membres que se'n van de la unitat pre-

Llops i Daines de l'Agrupament Escolta Montnegre preparant els textos pel Pas.

paren el que s'anomena testament⁴ o comiat i és per adreçar unes paraules a aquells companys que es queden. Acostuma a ser una reflexió del que ha passat durant el curs passat, agraint l'amistat, explicant anècdotes i donant consells. També poden adreçar unes paraules als companys que els acullen a la nova unitat.

És important tenir present que els discursos i testaments han de ser de poca durada ja que, en agrupaments molt nombrosos, si no es vigila, la celebració del Pas es pot fer llarga i carregosa.

És costum en alguns caus de donar un petit obsequi o regal als que passen d'unitat. Normalment és elaborat pels companys que romanen a les unitats. La preparació

⁴ L'AEIG Sant Narcís i l'AEIG Joan Pons, de Girona, anomenen testament a aquests petits escrits que fan els membres que se'n van de les unitats.

dels obsequis és també un treball previ en les antigues unitats.

Un símbol molt habitual és fer una petita prova per aquells que passen d'unitat. És una manera de representar que la unitat els considera vàlids i preparats per a fer aquest pas, per avançar cap a un grup d'edat superior. La prova ha de ser quelcom senzill, com ara fer un salt (sobre unes motxilles, un fila de pedres, etc), passar per sota uns troncs, transportar un objecte pesant, etc.

Resumidament, cal preparar:

- Un text de benvinguda dirigit als que entren a la unitat, vinguin de fora l'Agrupament o d'altres unitats, fet pels que es queden (T1).
- Un text de comiat dirigit als que passen d'unitat fets pels que es queden (T2).
- Un text de comiat o testament dirigit als que es queden a la unitat, fet pels que passen (T3).
- Un obsequi per als que passen, fet pels que es queden.
- Una prova simbòlica, dirigida als que passen i preparada pels caps.

L'equip d'Agrupament

Els Caps d'Agrupament i el seu equip acostumen a escollir els equips de caps de cada

unitat. És bo que es mantingui en secret aquesta informació i que no transcendeixi fins el moment del Pas.

Els caps també han de preparar alguna cosa en cas que hi hagi canvis. Depenent de cada situació, s'acostumen a preparar petits discursos de comiat o benvinguda.

L'ambientació del lloc

Cada Agrupament té les seves maneres d'ambientar l'espai on es realitzarà la festa que acostumen a repetir any rere any. Segons la informació que hem recollit, són comuns els següents elements:

- Una col·lecció de banderes que s'hissaran en el moment de començar (la senyera, la creu de Sant Jordi, la flor de lliris i la bandera de l'Agrupament)
- Una taula o un espai reservat on es col·loquen els nous fulards, les camises, els badges⁵, i els regals.
- Si se celebrarà l'eucaristia, un petit altar amb flors, estovalles, calze i patena.
- Un espai per a realitzar-hi les proves.

Festa del Pas celebrada al Far de Calella. Agrupament Escolta Montnegre

⁵ L'AEIG Pla de l'Estany utilitza la metodologia dels badges, que són petites tires cosides a la camisa que indiquen allò que el noi i noia ha après a fer (ser bon amic, bon cuiner, bon encarregat de farmaciola, etc.).

Els responsables

Per al bon funcionament de la festa, és habitual escollir algunes persones que tindran rols clau. Normalment hi ha un mestre de cerimònies o coordinador de la festa, que és el conciliari, el cap d'Agrupament, un antic escolta o un o diversos caps. Aquesta persona sap què ha de passar en tot moment i vetlla per a que la festa sigui àgil i coordinada. Un altre rol és el dels lectors i el dels músics. El conciliari és qui té el rol de celebrant de l'eucaristia.

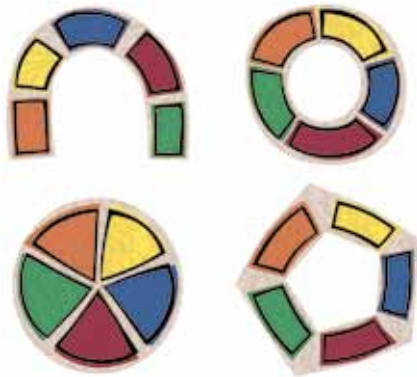
2.2. Realització

Un cop es tenen tots els elements de preparació de la festa, toca dur-la a terme. En primer lloc, exposem diverses maneres de distribuir les unitats en el lloc on es realitza la festa; després expliquem quines són les tres parts en què es divideix.

La distribució en l'espai

Els Agrupaments tenen diverses maneres de distribuir les unitats en l'espai de la festa. Però, encara que sigui en forma de cercle, semicercle o quadrat, les unitats es col·loquen de manera diferenciada, normalment de més petits a més grans.

És bo que al centre del cercle o en un indret destacat es col·loquin les banderes, la taula amb els fulards o l'altar. En aquest lloc també s'hi acostumen a realitzar les proves. Destaquem un tipus de distribució circular dividida en triangles⁶. Es marca un cercle que després es divideix en triangles del color de cada unitat utilitzant vetes de colors, deixant un triangle sense color on es col·locaran els nous membres de l'Agrupament que encara no tenen unitat.

Diverses maneres de distribuir les unitats

Amb tots els elements a punt i un cop s'han col·locat en el seu lloc les unitats i els nous membres, la festa del Pas ja pot començar. Us proposem una divisió de la celebració en tres parts:

- La introducció o pre-Pas.
- El Pas.
- La conclusió o el post-Pas.

El pre-Pas

El celebrant o coordinador de l'acte adreça unes paraules de benvinguda a tots els presents, tenint en compte que ha d'explicar de què va la festa i com es desenvoluparà. Es pot aprofitar per presentar l'eix d'animació i explicar els símbols que es faran servir durant el Pas. Es pot continuar amb la lectura de textos i el cant d'algunes cançons escollides.

En alguns Agrupaments s'utilitza el corn escolta, que és fet de banya de bou i serveix per convocar l'assemblea i la mare naturalesa. El cap d'Agrupament o el conciliari fa sonar el corn tocant un cop als quatre punts cardinals.

El Pas

Aquest punt pot resultar una mica complex i cal tenir-lo molt clar. És el moment en què

intervenien les unitats, es llegeixen els petits testaments, es fan discursos, es passen les proves, es donen els obsequis, es donen les camises noves i s'imposa el fulard. Vegem quines són les diverses possibilitats que presenta aquest moment en la intervenció de les unitats i les diverses accions que poden fer.

Agrupament Escolta i Guia Joan Pons, en un de les proves que realitzen abans de fer el pas de branca

L'ordre d'intervenció de les unitats.

El Pas acostuma a fer-se dels més petits als més grans. De manera que l'ordre és: Castors i Llúdrigues, Llops i Daines, Ràngers i Noies Guies, Pioners i Caravel·les, TRUC i Equip de Caps.

Cal notar que també ens ha arribat la notícia que alguns agrupaments⁷ configuren les noves unitats començant pels caps i anar seguint de Truc fins a Castors, en l'ordre invers que anteriorment hem dit.

Quan intervé la unitat de Castors i Llúdrigues no es realitza cap prova ja que ningú passa a la unitat, sinó que tan sols hi ha

nous membres. Per tant, han de preparar el comiat dels que passen a Llops i Daines, un obsequi i tenir a punt els fulards o les camises per als que vénen de fora. En canvi, Llops i Daines i totes les altres unitats sí que han de preparar una prova, ja que els que arriben des d'unitats més petites han de demostrar el seu coratge.

Tot i que l'ordre d'intervenció de les unitats queda clara per raó d'edat, no ho és tant en quan als caps. En alguns agrupaments el Pas dels caps es deixa per al final de tot, mantenint el secret de la nova distribució dels equips de caps⁸. En d'altres es fa per cada unitat, un cop han passat els nois i noies, els caps que deixen la unitat s'acomiaden i presenten els que hi romanen o els que hi són nous. I en d'altres, el Pas de caps es fa abans del Pas dels nois i noies, de manera que la nova unitat es forma amb l'entrada de caps i posteriorment el Pas dels seus membres⁹. Si tenim per criteri que el Pas és l'inici del nou curs i que les unitats es configuren en aquesta celebració, cal que comenci formant-se pel Pas dels caps; així, si són els caps els primers a ser presentats i a fer el Pas (encara que això es faci unitat per unitat) els permetrà rebre la nova unitat i els nous membres. Si es fa al revés, els que fan el Pas són acollits per un equip de caps antic que no els correspon. El mateix argument el considerem vàlid per a l'equip d'Agrupament.

Tot seguit presentem un possible esquema de la intervenció de les unitats, amb la intenció de sintetitzar tots els moments del Pas. Ara bé, no es tracta d'un esquema tancat, sinó que cada Agrupament té el seu, segons els seus costums i segons la seva creativitat.

⁶ La divisió del cercle en triangles, com les fitxes del joc del trivial, és costum a l'AEiG Sant Narcís de Girona.

⁷ És el cas de l'AEiG Montpalau, de Pineda de Mar, que comencen nomenant l'equip d'Agrupament i els equips de caps de cada branca. El fet que els passos es facin de Truc a Castors permet que els infants i els joves, quan passen d'unitat, ja són rebuts pels que seran els seus nous companys.

L'Agrupament Escolta i Guia Pla de l'Estany en un moment de la festa del Pas.

Les proves

La realització d'una prova té per únic objectiu el fet de simbolitzar la preparació per fer el pas. Aquesta cal fer-la un cop el noi/a ha estat cridat i abans de fer el pas. El fet de superar la prova justificaria la preparació per a canviar d'unitat i, per tant, fer el pas.

Les proves no han de ser dificultoses, sí que han de permetre mostrar alguna habilitat. Per exemple, saltar una certa distància (entre dues motxilles o dues pedres), aixecar un pes, contestar una pregunta, etc.

El gest del Pas

No és necessari que s'escenifiqui el pas. Simplement, amb les paraules dels discursos i la salutació, el Pas queda formalitzat. Ara bé, es poden afegir alguns gestos que permetin visualitzar-ho més clarament.

Un gest ben clar és el canvi de lloc i de camisa del noi i la noia que han fet el pas. Un cop han saludat i s'han tret la camisa vella per posar-se la nova, no poden tornar al lloc on eren, sinó que ja s'han d'incorporar en la seva nova unitat.

Un altre gest més simbòlic es pot fer just després d'haver realitzat la prova. Pot ser tan simple com haver de fer una passa llarga per sobre un tronc o una pedra.

La salutació

La salutació i encaixada de mans és com el segell d'un pacte. La salutació és la manera formal d'acomiar-se de l'antiga unitat i la manera d'entrar a la nova. És el moment més solemne de la celebració. Cal cuidar-lo i explicar als nois i noies com cal fer-lo. Amb la mà esquerra encaixem la mà de l'altre i amb la mà dreta reproduïm la forma amb els dits que ens pertoqui segons la unitat on siguem; amb la boca direm les paraules de la nostra promesa (compartir – tant com pugem – sempre a punt – fent servei).

El regal

El fet de donar un regal no és comú en tots els Agrupaments, i n'hi ha que no sempre ho fan. Es tracta de preparar un petit obsequi, que és elaborat manualment dies abans al cau, per aquells que deixen les unitats. És bo que aquest regal tingui un cert valor simbòlic i que, d'alguna manera, reculli el que aquella persona, que deixa la unitat, ha rebut i ha donat en el temps que han compartit.

C/LL	LL/D	R/G	P/C	TRUC	Equip d'Agrupament	Acció - símbol
					Presentació del nou equip d'Agrupament	Discurs de benvinguda i presentació dels membres de l'equip (caps d'agrupament, tresorer, secretari, animador de la fe, etc): dir els noms en veu alta. Presentació de caps nous que vinguin de fora: dir els noms en veu alta. Imposició de fulards. Si hi ha canvis, salutacions i algunes paraules d'agraïment, benvinguda i comiat.
				Presentació dels que deixen la unitat		Presentació dels TRUC que passen a ser caps: dir els noms en veu alta. Presentació dels TRUC que deixen l'Agrupament: dir els noms en veu alta. (es poden deixar els discursos per més endavant, quan toqui el torn de la unitat de TRUC).
Un cop configurat l'equip de caps, el següent esquema es realitza repetidament per cada unitat						
Presentació de l'equip de caps						El cap d'Agrupament crida els caps pel seu nom. Saludar els antics cocaps o l'antiga unitat de TRUC. Treure's la camisa vella quedant-se amb la nova. Saludar els nous cocaps. Si cal, petit discurs i entrega d'un obsequi ⁹ .
Entrada de nous membres, que arriben de fora l'Agrupament						Discurs de benvinguda (T1) llegit per un representant dels que es queden a la unitat. Imposició de fulards.
Presentació dels que passen d'unitat						Dir els noms en veu alta i realització d'una prova.
Pas d'unitat						Discurs de comiat (T2) i testament (T3). Entrega d'un obsequi. Saludar els antics companys d'unitat. Treure's la camisa vella quedant-se amb la nova. Saludar els nous companys.
Comiat dels que deixen l'Agrupament						Discurs de comiat.
						Discurs final.

⁸ L'AEIG Sant Narcís de Girona, quan distribueixen les unitats, col·loquen el caps de manera aleatòria per a que es creï una certa confusió i ningú no sospiti de quins poden ser els canvis de caps i així es mantingui l'intriga fins al final.

⁹ L'AEIG La Claca de Cassà de la Selva fa el Pas d'unitat seguint l'ordre de petits a grans, però sempre comencen fent el Pas els caps i després els nens i nenes. També aprofiten per presentar els pares i mares referents. Deixen per al final de tot els canvis que hi puguin haver a l'Equip d'Agrupament.

¹⁰ Cal ser curós amb els discursos dels caps, que no s'allarguin ni treguin importància als discursos protagonistes (T1, T2, T3).

El fulard

Alguns agrupaments aprofiten la celebració del Pas per donar els fulards als nous membres. Altres esperen que aquests facin la primera promesa. En el primer cas, aquests fulards han d'estar a punt, i es donen als nous membres un cop aquests, segons l'ordre de les unitats, han estat cridats.

Agrupament Escolta i Guia La Claca de Cassà a l'acabar la festa

Imposició del fulard durant la festa del Pas a l'Agrupament Escolta i Guia La Claca de Cassà.

El post-Pas

Un cop acabat el cerimonial del Pas i, així, constituït el nou Agrupament, cal cloure la celebració. És el moment de concretar l'eix d'animació, llegir algun text, cantar i dir unes paraules de comiat.

És possible acabar la celebració del Pas amb la celebració de l'Eucaristia.

3. Recursos

En aquest últim apartat presentem una selecció d'idees que poden ser útils en el moment de pensar la festa del Pas. Es tracta d'una col·lecció de possibles eixos d'animació que s'adiuen en el context de la festa del Pas. Per cada eix d'animació, proposem un títol i en fem una explicació. Serà una feina posterior dels caps el buscar i completar els eixos d'animació amb textos, dinàmiques i cançons.

3.1. Eixos d'animació per a la festa del Pas.

L'eix d'animació és aquell motiu o tema que permet donar sentit i cohesió en una sortida o activitat de llarga durada i servirà de base teòrica per a dissenyar les activitats. Habitualment, es resumeix el contingut de l'eix en una sola paraula o frase curta que permeti comunicar més fàcilment el seu significat.

Tot seguit presentem tres col·leccions d'idees. La primera té a veure amb elements de la natura, la segona amb el creixement personal i la última amb la cultura.

Sobre la natura i el medi ambient

- **Les llavors:** Aquest eix es basa en el símbol de les llavors com a gèrmens presents que generen futur. És a dir, per a començar un projecte cal plantar les primeres llavors, i aquestes creixeran lentament per a poder donar fruit. Per això, cal llaurar la terra, adobar-la, sembrar la llavor, regar i cuidar la petita planta fins recollir el fruit. En aquest procés, cal destacar que la llavor mor per deixar pas a la nova vida, un significat ben apropiat per a la festa del Pas. Podeu consultar diversos textos del Nou Testament que enriqueixen aquest pensament: Lc 8,5-15; Mt 13,31-32; Mc 4,26-29; Jn 12,24.
- **L'aigua:** L'aigua és símbol de vida i també de puresa. En el context de la festa del Pas, aquest eix es pot presentar fent la comparació entre l'escoltisme i el curs d'un riu. L'Agrupament és com un riu: neix a la muntanya i mor al mar. En el seu recorregut, porta riquesa pels llocs on passa. Els membres de l'Agrupament són com gotes que baixen pel riu des de les neus de les muntanyes fins al mar, es carreguen de sediments, reguen les plantes i, finalment, es confonen amb la resta de gotes del mar.
- **La vida d'un arbre i un bosc:** De lluny, sabem identificar un bosc ja que sembla una sola unitat, però si ens hi acostem, de seguida veiem que està format per elements molt diferents: hi ha arbres, arbustos, flors, roques... Observem que un arbre sol no és res, però molts arbres junts poden fer un bosc. Els arbres també passen de ser una llavor a ser un plançó, creixeran i seran com un arbust i, amb el temps, esdevindran arbres forts

i robusts. Si es vol, també es pot ampliar l'eix parlant dels fruits que donen les plantes i els arbres del bosc (llegiu Lc 6,43-45).

- **El vol d'un ocell:** Aquest eix vol destacar que en la vida d'un pollet, en algun moment o altres, ha de començar a volar. Es pot fer un recorregut de la seva vida, quan ha acabat de sortir de l'ou i la seva mare el cuida i li porta menjar, fins que es fa gran i ha de començar a volar i espavilar-se per ell mateix. L'ocell, acompanyat pels seus pares i els seus germans pollets, ha de ser valent per poder fer el pas de volar.
- **La papallona:** Semblant a l'eix anterior, trobem el cas de la metamorfosi de la papallona. Primer la papallona mare pon ous, d'on surten els cucs que després de fer una crisàlide passaran a ser papallones. La nova papallona haurà de confiar, ser valenta i sortir del capoll de seda per a poder volar amb llibertat. Notem que la papallona també canvia de colors, de mitjà de transport i d'alimentació.

L'Agrupament Escolta i Guia Roca Guillera, de Santa Coloma de Farners, en una activitat de l'eix d'animació de la papallona.

- **L'arc de Sant Martí:** És el símbol de la protecció de la natura. Els mites antics, recullen la idea de l'arc del cel com a símbol de l'Aliança amb Déu (Gn 9,12-17). En aquest eix, doncs, es poden treballar molts aspectes sobre la cura del medi ambient. Però potser ens interessa més la idea de la diversitat de colors de l'arc de Sant Martí. Cada persona té també molts colors en el seu interior, molts sentiments diferents, moltes emocions diferents, moltes habilitats diferents... però tots junts fan un arc, fan una persona. A més, després d'una tempesta l'aigua, els núvols foscos i els llamps passen i s'obren a la llum i, aquell moment, surt l'arc de Sant Martí.

L'Agrupament Escolta i Guia Xiprers al Vent de Figueres en una activitat de l'eix d'animació dels colors.

- **El foc:** La llum, l'escalfor, la brillantor... són produïts pel foc, un dels elements naturals amb més mitologia. L'energia del foc prové d'un combustible, una matèria que es crema, que passa de ser combustible a donar llum i escalfor. Potser l'escolta també ha de fer aquest camí, ha de poder ser combustible que passar a crema, que escalfa, que il·lumina, que brilla, que guia...

Sobre el creixement personal

- **Una persona:** Es pot treballar, com a eix d'animació, la mateixa evolució d'un individu humà. Des de les primeres cèl·lules fins que neix, i va fent els primers passos es fa gran i va aprenent coses. En cada etapa, el nen deixa de ser "petit" per ser cada cop més "gran"
- **L'esforç:** L'escolta és aquell que afronta les dificultats sense por. L'esforç és la força necessària per superar les dificultats. I sense esforç no podem canviar res. Durant el curs escolta ens adonem que és més important el camí recorregut i l'esforç fet que no pas el cim que hàgim aconseguit. En aquest eix d'animació es pot treballar l'esforç físic, l'intel·lectual i el moral; així com l'esperit de decisió, d'autonomia, de valentia necessari per aconseguir-lo.

- **La sal i la llum:** L'escolta ha de ser aquell que troba gust a la vida i que fa que la vida dels altres no sigui sosa. L'escolta també és aquell que il·lumina i es deixa il·luminar per a orientar i deixar-se orientar. En la festa del Pas podem prendre consciència com els nostres companys que passen d'unitat han estat sal i llum per a nosaltres. (llegiu Mt 5,13-15).

- **Els tresors:** Cadascú portar un tresor dintre que cal trobar i fer sortir a l'exterior. Sovint no ho sabem, però som rics. La nostra riquesa és plena de valors, de somriures, d'energies, d'amor... de tresors que no es poden robar ni fer malbé perquè no són materials. Els nostres companys també

són un tresor per a nosaltres, els rebrem i els direm adéu en la festa del Pas des d'aquest punt de vista. (llegiu Mt 13,44. 19,16-22; Lc 12,33-34).

- **Estimar-se:** Els passos més importants que podem fer a la vida són aquells que ens permet estimar més i més lliurement. Treballar els valors del perdó, del respecte, de l'acolliment, del ser pels altres... Es pot pensar en les coses bones que t'ha donat l'antiga unitat i les que esperes de la nova on entres. (llegiu Jn 15,9-17)
- **La motxilla:** Aquest eix d'animació permet treballar la motxilla com a símbol de l'acumulació d'experiències al llarg de la trajectòria en una unitat. Es tracta de preguntar-se quines coses hi guardem i si són necessàries o no. El sentit dintre el context de la festa del Pas és, si fem el canvi d'unitat, saber triar aquelles coses que vol que es quedin dins la motxilla i les que no, per tal de passar d'unitat havent fet una reflexió prèvia.

Sobre la cultura i la història

- **La història del lloc:** És important tenir present que el lloc triat per a fer la festa del Pas pot ser significatiu. Sigui perquè hi ha monuments històrics, o perquè es coneixen fets històrics remarcables o bé perquè les característiques naturals del lloc són excepcionals, es pot utilitzar com a eix d'animació. Per exemple, l'eix d'animació pot ser sobre els volcans, sobre una espècie en perill d'extinció, sobre un castell medieval, un antic document perdut...

- **Evolució de la història:** Aquest eix pretendria treballar les diverses etapes de la història. I pot fer una comparació paral·lela entre el progrés històric i el progrés personal. Una idea pot ser treballar l'evolució històrica a través dels invents que han millorat la qualitat de vida de la humanitat. L'objectiu seria veure en cada evolució un pas per fer un món millor.

- **Les cultures:** Semblantment a l'eix anterior, la presentació de diverses cultures del món també és una manera d'expressar la diversitat. Cada unitat podria prendre el rol d'una cultura diferent i presentar davant dels altres algunes característiques que puguin ser apropiades en el context de la festa del Pas.

L'Agrupament Escolta i Guia Joan Pons en una activitat de l'eix d'animació de les cultures.

Generalitat de Catalunya
**Departament de Benestar Social
i Família**

**Minyons Escoltes i Guies
de Catalunya**
DEMARCATIÓ DE GIRONA

EDUCAR PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL